

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 348. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357705824/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Punkter i Sydhavet til hans Yndlings-Øer og aabenbarer sig paa talrige Steder i hans Poesier.

Alligevel bliver han som Digter ved den umærkelige aandelige Tvang, som Tidsalderen udøver, tvungen ind i den romantiske Opfatnings- og Behandlingsmaade. Kun med den Ejendommelighed, at naar han i et Digt som *Erscheinung* behandler det romantiske Dobbeltgængereri, saa opfatter han det med en vis energisk Moral og behandler det, saa Læseren faar Indtrykket af en alvorlig Fortvivlelse: Fortælleren kommer ved Nattetid hjem og ser sig selv staa ved sin Pult. «Hvem er du?» spørger han Spøgelset. «Hvem forstyrrer mig?» spørger det andet Jeg.

Og han: «Lad, hvem du er, os da erfare!»
 Og jeg: «En Mand jeg er, der altid traged
 det Gode, Skønne, Sande af forsvare,
 der aldrig nogen Afgud Ofre slagted,
 aldrig var verdslig, daarlig Vedtægts Mand:
 miskendt og haanet aldrig Smerten agted.
 Jeg foer vel vild og tog vel Røg for Brand
 i Drømme, dog saasnart jeg vaagned atter,
 forfægted Reiten jeg, Du ligedan?»
 Han svarte med en viid og hæslig Latter:
 «Hvad der du praler af, det er jeg ej,
 din Dyd med andet Særpræg jeg erstatter:
 jeg er en lumpen Løgner, fæl og fej
 Hykler for mig og andre; i mit Hjerte
 kun Egennytte boer; krum er min Vej.
 Miskendte Ædle du med Dydens Smerte!
 Hvem af os gav det rette Kendemærke?
 hvem mon sig selv tilgavns at kende lærte?
 Træd frem, hvis du dig føler som den Stærke,
 jeg viger.» Spøgelset knap havde talt,
 før, skamfuld og forfærdet, lavt jeg siger:
 «Du er den rette, bliv, jeg Pladsen viger,
 og styrted ud i Natten, taarekvalt.

Den bitre moralske Selverkendelse giver her det hele Spøgeri en overraskende betydningsfuld Mening.

Ved Chamisso's dobbelte Nationalitet, særligt ved den dybe Spaltning mellem det Land, hvor han fødtes, og hans Adoptiv-Fædreland led han i sin Ungdom megen Hjertesorg. I et af hans Breve til Varnhagen fra 1ste December 1805 hedder det: «Intet Folk, intet Fædreland, alene maa vi slaa os igennem! skriver du. — Se det var talt ud af mit Hjerte, saa jeg blev